“Devrim evlatlarını yer” belirlemesini biliyoruz. Buna göre her devrimden sonra veya devrim bitmeden önce devrimi yapan kadro ayrışır, aralarında bazen savaş boyutuna varan mücadele başlar, taraflardan birisi diğerini veya diğerlerini ortadan kaldırarak devrimin sonraki gelişimini belirler.

Burada anlatılan “devrimin evlatlarını yemesi” değil, iç savaşın başka bir çeşididir.

Bütün devrimlerde, yeni devlet kuruluşlarında, eski düzenin altüst edilerek yerini yenisinin almasında iki türlü iç savaş birlikte yürür. Bunlardan bir tanesi iktidar ile muhalefet arasındadır, diğeri ise muhalefetin kendi içindedir.

Fransız devriminde de bu ikili iç savaş çok açıktır. Kralın devrilmesi ve cumhuriyetten sonra bu kez devrimin nasıl bir gelişme çizgisi izleyeceği savaşı başlar, tasfiyeler yaşanır.

Ekim devriminde aynısını görmek mümkündür. Burjuvazinin devrilmesi ve ardından iç savaşın da sona ermesinden sonra bu kez başka bir iç savaş başlar: devrim hangi yönde gelişecektir? Stalin ile Troçki’nin taraflardan ikisini oluşturduğu bu mücadeleyi farklı bir iç savaş olarak görmek gerekir.

Benzer durum Cumhuriyetin kurulması sürecinde ve sonrasında bizde de yaşanır. Mücadele sadece Yunanistan ve arkasındaki İngiltere ile değil, “bundan sonra ne yapacağız?” konusundaki mücadeledir. Birisi bittikten sonra öteki başlamaz, ikisi birlikte yürür.

Mustafa Suphi ve yanındakilerin öldürülmesini çok yönlü süren bu iç savaş çerçevesinde değerlendirmek gerekir. Kemalistler yanlarında da yer alsa rakip istememektedir. Mustafa Suphi ve arkadaşları o an rakip olmayabilir ama potansiyel rakiptirler.

İç savaş sadece ön plandaki kadro arasında değil, halkın içinde de sürer.

İç savaş, bugüne kadar yanlış olarak emperyalist ülke ile sömürge ülke halkı, burjuvaziyle emekçiler arasındaki mücadeleyle sınırlandırılmıştır; gerçekte ise iç savaşın kapsamı daha geniştir. Bu mücadeleyi farklı iç savaşların birlikte yürüdüğü bir süreç olarak değerlendirmek gerekir.

Ulusal kurtuluş savaşlarından örnekleyecek olursak…

Bütün ulusal kurtuluş savaşlarında halkın içinde işgalci emperyalist ülkeyle işbirliği yapan ve sayıca az olmayan bir kesim bulunur. İşgalciye karşı savaş, aynı zamanda halkın bu kesimine karşı savaştır.

Savaşın yerlileştirilmesi, halkın bir bölümünün işgalciyle aynı safta çarpışması demektir. Bu nedenle de ulusal kurtuluşçu güç yerli halktan da çok sayıda kişiyi saf dışı etmek zorundadır.

Örnek vereceğim iki savaşta da bunu açık olarak görebiliriz.

İlki Vietnam savaşıdır.

Kasım 1953'te Giap komutasındaki Vietnam Halk Ordusu Dien Bien Fu'da sömürgecisi Fransa'nın ordusunu bozguna uğratır. Bilgimiz bu düzeyde kaldığında savaşın Halk Ordusu ile Fransız ordusu arasında olduğunu zannederiz, gerçek ise böyle değildir. Fransız ordusu 250 bin kişidir ve bunlardan sadece 76 bin kişisi Fransızdır. Yaklaşık 20 bin kişi yabancılar lejyonundandır (bunlar bir çeşit paralı askerdir, içlerinde değişik halklardan insanlar vardır, mesela Almanlar da az değildir), 58 bin kişi Afrikalıdır (bunlar Fransa'nın Afrika'daki sömürgelerinden getirilmiş oranın yerli halkından askerlerdir) ve kalanı yani 96 bin kişi ise Vietnamlıdır. (Gedhard Feldbauer, Vietnamkrieg, PapyRossa Verlag, 2013)

Fransız ordusunun çoğunluğunu Vietnamlılar yani yerli halktan askerler oluşturmaktadır.

Aynı yöntemi sonraki yıllarda ABD de kullanacak ve ülkede yarım milyon ABD askerinin yanı sıra çok sayıda Vietnamlı da Güney Vietnam yönetiminin ordusunda Vietkong'a karşı savaşacaktır.

Burada savaş sadece işgalci önce Fransa sonra ABD'ye karşı değildir, aynı zamanda halkın içindeki bir savaştır.

Benzer durum yine Fransa sömürgesi olan Cezayir için de geçerlidir. Bu ülkedeki ulusal kurtuluş savaşında çok sayıda Cezayirli Fransız sömürgecilerle birlikte ulusal kurtuluşçulara karşı savaşır. Ülke bağımsızlığını kazandığında çok sayıda Cezayirli ülkeyi terk ederek Fransa'ya gitmek zorunda kalacaktır.

Yılların ortak tarihi, ortak dil, din ve ortak geleneklere sahip olunması, halkın içinde iç savaş yaşanmasını engellemez.

1968 yılı başında Vietkong büyük bir saldırı gerçekleştirir. Kuzey Vietnam sınırına yakın Hue kenti Vietkong'un eline geçer. Vietkong ABD ile işbirliği yapan ve isimleri önceden belirlenen herkesi öldürür ve çekilir. ABD ordusu kentin geri alındığını ilan eder ama yerli halkın içindeki ABD yanlısı hemen herkes ortadan kaldırılmıştır. ABD ordusu kentte sadece devriye gezen bir işgal gücüdür, yerel bağlantıları kalmamıştır.

Nasıl bir gerilla birliği dağda yerel bağlantıları olmadan yaşayamazsa, aynı durum bir kenti işgal etmiş olanlar için de geçerlidir; hemen olmasa bile sonun başlangıcıdır.

ABD Genelkurmay Başkanı Giap'ın taktiklerini çok acımasız bulur ama bu iç savaştır ve bu savaş sadece işgalciye karşı yürütülmez.

İşçileri, emekçileri bir bütün olarak görmemek gerekir. Burjuvaziye karşı kısa veya uzun süren iç savaş sürecinde aynı savaş bu kesimin içinde de yaşanacaktır.